

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO 2002 M. BIRŽELIO 14 D. DEKRETO NR. 1806 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IR UŽSIENIO VALSTYBIŲ PILIEČIŲ APDOVANOJIMO LIETUVOS VALSTYBĖS ORDINAIS IR MEDALIAIS VALSTYBĖS (LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO) DIENOS PROGA“ 1 STRAIPSNIO TA APIMTIMI, KURIA LIETUVOS DIDŽIOJO KUNIGAİKŠČIO GEDIMINO ORDINO KOMANDORO KRYŽIUMI APDOVANOTAS VLADIMIRAS JAKUNINAS, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, LIETUVOS RESPUBLIKOS ORDINŲ, MEDALIŲ IR KITŲ PASIŽYMĖJIMO ŽENKLŲ ĮSTATYMO NUOSTATOMS

2010 m. rugsėjo 7 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Prano Kuconio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Ramutės Ruškytės, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

dalyvaujant pareiškėjo – Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės atstovams Seimo nariams Sauliui Pečeliūnui, Rytui Kupčinskui ir Valentinui Mazuronui,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsniu, viešame Teismo posėdyje 2010 m. rugpjūčio 24 d. išnagrinėjo konstitucinės justicijos bylą Nr. 07/08 pagal pareiškėjo – Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą ištirti, ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“

1 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanojamas Rusijos Federacijos pilietis Vladimiras Jakuninas, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniams teisinės valstybės, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės principams, taip pat ar neprieštaravo Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

Pareiškėjas – Seimo narių grupė kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ (toliau – ir Dekretas) 1 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanojamas Rusijos Federacijos pilietis Vladimiras Jakuninas, neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniams teisinės valstybės, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės principams, taip pat ar neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams.

II

Pareiškėjo – Seimo narių grupės prašymas grindžiamas šiais argumentais.

1. Dekreto pasirašymo ir įsigaliojimo dieną galiojo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas. Pareiškėjo nuomone, pagal šio įstatymo 1 ir 80 straipsnius Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojami užsienio valstybių piliečiai privalėjo turėti nuopelnų Lietuvos valstybei, įgytų uoliu ir sąžiningu darbu visuomeninėje veikloje. Pareiškėjas remiasi Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. gegužės 12 d. nutarimuose suformuluotomis oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatomis, susijusiomis su nuopelnų Lietuvos valstybei samprata, ir, atsižvelgdamas į prašyme nurodytas faktines aplinkybes, mano, kad nėra jokių duomenų apie Rusijos Federacijos piliečio Vladimiro Jakunino nuopelnus Lietuvos valstybei.

2. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 21, 22 straipsniuose buvo nustatyta asmenų pristatymo apdovanoti tvarka. Pareiškėjo nuomone, nors dalis Ordinų, medalių ir kitų

pasižymėjimo ženklų įstatymo nuostatų buvo pasenusios (nuostatos dėl apdovanojimą skiriančio subjekto), netaikyti šio įstatymo 21, 22 straipsnių nuostatų nebuvo pagrindo.

Pasak pareiškėjo, Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta speciali norma, susijusi su užsienio valstybių piliečių apdovanojimu, t. y. kad užsienio valstybių piliečiai apdovanojami tik užsienio reikalų ministro teikimu. Šio įstatymo 22 straipsnyje buvo nurodyti dokumentai, kurie turėjo būti pateikti ordinų kancleriui kartu su numatomų apdovanoti asmenų pristatymu. Pareiškėjo teigimu, iš nurodytų faktinių aplinkybių matyti, kad jokių dokumentų, taip pat ir užsienio reikalų ministro pristatymo apdovanoti, susijusių su Rusijos Federacijos piliečio Vladimiro Jakunino apdovanojimu, nėra.

Pareiškėjo nuomone, nesant Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 22 straipsnyje nurodytų dokumentų, negalėjo būti ir nebuvo vadovaujama šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodytais kriterijais, taikomais nustatant ordino laipsnį.

3. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsnyje buvo nustatyta, kad Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių (1-ojo, 2-ojo, 3-ojo, 4-ojo ir 5-ojo) laipsnių, ir šiems laipsniams jokie pavadinimai nesuteikti. Pagal ginčijamą Dekreto 1 straipsnio nuostatą Vladimiras Jakuninas buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, t. y. ordino pavadinimas ir jo laipsnis nurodyti ne tokie, kokie buvo nustatyti tuo metu galiojusiam Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme, bet tokie, kokie nustatyti naujame, tuo metu Seimo dar nepriimtame, Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatyme.

4. Pareiškėjas daro išvadą, kad Respublikos Prezidentas prisiėmė Seimo galias nustatyti valstybinių apdovanojimų sistemą, taip pat ir valstybinių apdovanojimų pavadinimus.

5. Pareiškėjo nuomone, Dekreto 1 straipsnio nuostata dėl Vladimiro Jakunino apdovanojimo prieštarauja Konstitucijos 84 straipsnio 22 punktui dviem aspektais: ji nesuderinama su konstitucine valstybės apdovanojimų samprata ir įstatymo nustatyta teikimo apdovanoti tvarka.

6. Pareiškėjo nuomone, iš nurodytų faktinių aplinkybių darytina išvada, kad apdovanojant Vladimirą Jakuniną buvo skirtingai, palyginti su kitais asmenimis, taikytos arba iš viso netaikytos normos, susijusios su valstybinių apdovanojimų skyrimu. Vladimirui Jakuninui Respublikos Prezidentas parodė ypatingą palankumą, nes apdovanojo jį nesant jokių asmenį ir jo nuopelnus apibūdinančių dokumentų, nors žinojo, turėjo ir galėjo žinoti, kokių dokumentų pagal įstatymą reikalaujama. Remdamasis Konstitucinio Teismo suformuota oficialiąja konstitucine doktrina, pareiškėjas abejoja, ar nėra pažeistas Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas asmenų lygybės principas ir Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti reikalavimai Respublikos Prezidentui sąžiningai eiti savo pareigas ir būti visiems lygiai teisingam, taip pat konstitucinis skaidrumo imperatyvas.

7. Pareiškėjas, remdamasis oficialiaja konstitucine teisės aktų konstitucingumo prezumpcijos doktrina, pažymi, kad Konstitucija ir įstatymai nepaveda Respublikos Prezidentui spręsti, kurias įstatymo nuostatas taikyti, o kurių netaikyti, net kilus abejonei dėl jų konstitucingumo.

8. Pareiškėjo nuomone, Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalis pažeista ir dėl to, kad Respublikos Prezidentas, selektyviai taikydamas Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo nuostatas, prisiėmė Konstitucinio Teismo įgaliojimus spręsti dėl šio įstatymo nuostatų konstitucingumo.

9. Pareiškėjas abejoja, ar nėra pažeistas Konstitucijos preambulėje įtvirtintas teisinės valstybės principas.

III

1. Respublikos Prezidento 2008 m. spalio 24 d. potvarkiu Nr. 2K-514 suinteresuotam asmeniui – Respublikos Prezidentui buvo paskirti atstovauti Respublikos Prezidento patarėjai Aušra Rauličkytė, Milda Vainiutė ir Darius Vilimas.

2. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui buvo gauti A. Rauličkytės, M. Vainiutės ir D. Vilimo rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad Dekreto 1 straipsnis pareiškėjo nurodyta apimtimi neprieštarauja Konstitucijai, Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo nuostatomis. Suinteresuoto asmens – Respublikos Prezidento atstovų A. Rauličkytės, M. Vainiutės ir D. Vilimo pozicija grindžiama šiais argumentais.

2.1. Dekreto priėmimo metu galiojusiame Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme, priimtame galiojant Lietuvos Respublikos Laikinajam Pagrindiniam Įstatymui, teisė skirti valstybinius apdovanojimus buvo suteikta nuo 1992 m. spalio 25 d. priimtos Konstitucijos įsigaliojimo neegzistuojančiai institucijai – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme nustatytos ir kitos Aukščiausiosios Tarybos, jos Pirmininko, Prezidiumo teisės bei pareigos, susijusios su valstybinių apdovanojimų skyrimu. Taigi, suinteresuoto asmens atstovų nuomone, Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas ta apimtimi, kuri reguliavo valstybinių apdovanojimų skyrimo tvarką, negalėjo būti taikomas, nes akivaizdžiai prieštaravo Konstitucijai. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 2 straipsnyje nustatyta, kad įstatymai, kiti teisiniai aktai ar jų dalys, galioję Lietuvos Respublikos teritorijoje iki Lietuvos Respublikos Konstitucijos priėmimo, galioja tiek, kiek jie neprieštarauja Konstitucijai ir šiam įstatymui, ir galios tol, kol nebus pripažinti netekusiais galios ar suderinti su Konstitucijos nuostatomis. Pasak suinteresuoto asmens atstovų, iki Valstybės apdovanojimų įstatymo įsigaliojimo Respublikos Prezidentas apdovanojimus skyrė tiesiogiai vadovaudamasis Konstitucija.

Paaškinimuose pažymėta, kad pagal šiuo metu galiojančią Valstybės apdovanojimų įstatymą Respublikos Prezidentas gali apdovanoti asmenis ir nesant įstatyme nustatytų institucijų ar pareigūnų teikimų. Iki šio įstatymo įsigaliojimo Respublikos Prezidentas be teikimų (pristatymų)

apdovanojo nemažai asmenų, be to, Dekretu, kurio nuostata ginčijama šioje byloje, buvo apdovanota 113 Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių, dėl 74 asmenų buvo gauti teikimai, o 39 asmenis Respublikos Prezidentas apdovanojo tiesiogiai vadovaudamasis Konstitucija.

2.2. Suinteresuoto asmens atstovai pabrėžė, jog nesulaukęs, kad įstatymų leidėjas imtųsi tinkamai reguliuoti apdovanojimų skyrimo procedūrą, Respublikos Prezidentas 2001 m. gruodžio 19 d. dekretu Nr. 1609 pateikė Seimui svarstyti Valstybės apdovanojimų įstatymo projektą. Valstybės apdovanojimų įstatymą Seimas priėmė 2002 m. birželio 18 d., leidinyje „Valstybės žinios“ jis buvo paskelbtas 2002 m. liepos 3 d. Pagal Valstybės apdovanojimų įstatymo 45 straipsnį šis įstatymas turėjo įsigaliooti Respublikos Prezidentui patvirtinus valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų etalonus, valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų nešiojimo tvarką, Valstybės apdovanojimų tarybos nuostatus ir Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatus. Suinteresuoto asmens atstovai, remdamiesi oficialiąja konstitucine doktrina, pažymi, kad Valstybės apdovanojimų įstatymo įsigaliojimo laikas neturi ir negali būti padarytas priklausomas nuo Respublikos Prezidento dekreto – žemesnės galios teisės akto – išleidimo ir įsigaliojimo.

Dekretas buvo priimtas 2002 m. birželio 14 d., o Valstybės apdovanojimų įstatymą Seimas, kaip minėta, priėmė 2002 m. birželio 18 d. Valstybės apdovanojimai pagal tuo metu susiformavusią praktiką, įteisintą ir naujajame įstatyme, paprastai buvo teikiami du kartus per metus: Vasario 16-osios – Lietuvos valstybės atkūrimo dienos ir Liepos 6-osios – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos progomis. Respublikos Prezidentas siekė, kad Dekretu skirti apdovanojimai atitiktų įteikimo dieną (2002 m. liepos 6-ąją) jau priimto Valstybės apdovanojimų įstatymo nuostatas. Suinteresuoto asmens atstovai pabrėžia, kad tiek Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme (4 straipsnis), tiek Valstybės apdovanojimų įstatyme (7 straipsnis) nustatytos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų svarbumo eilės liko identiškos, nors naujuoju įstatymu ordinų laipsniai buvo pakeisti pavadinimais, be kita ko, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinas buvo pakeistas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi. Suinteresuoto asmens atstovų nuomone, nors šis įstatymų kaitos ir apdovanojimų įteikimo momento sutapimas lėmė tam tikrus formalius neatitikimus, jie yra mažareikšmiai ir jokios žalos nei valstybės interesams, nei apdovanotiesiems nepadarė.

2.3. Suinteresuoto asmens atstovai iš Konstitucijos 84 straipsnyje nustatytų Respublikos Prezidento įgaliojimų išskiria šiuos: įstatymo nustatyta tvarka teikti Lietuvos Respublikos pilietybę (21 punktą), skirti valstybinius apdovanojimus (22 punktą) ir teikti malonę nuteistiesiems (23 punktą). Minėtus įgaliojimus sieja bendras požymis – juos Respublikos Prezidentas įgyvendina vienasmeniškai. Atstovų nuomone, dar svarbiau yra tai, kad juos įgyvendindamas valstybės vadovas turi teisę spręsti savo nuožiūra. Konstitucijos 84 straipsnio 21 punkte įtvirtinta Respublikos Prezidento teisė teikti Lietuvos Respublikos pilietybę įstatymo nustatyta tvarka, o konstituciškai

reguliuojant teisę skirti valstybinius apdovanojimus (Konstitucijos 84 straipsnio 22 punktą) ir teisę teikti malonę nuteistiesiems (Konstitucijos 84 straipsnio 23 punktą) reikalavimas šiuos įgaliojimus vykdyti remiantis konkrečiais įstatymais nėra įtvirtintas, taip pabrėžiant platesnę Respublikos Prezidento diskreciją. Atitinkamuose teisės aktuose numatyta, kad su minėtų įgaliojimų įgyvendinimu susijusius klausimus preliminariai svarsto tam tikros specialiai sukurtos institucijos (Pilietybės reikalų komisija, Malonės komisija, Valstybės apdovanojimų taryba), tačiau šių institucijų vaidmuo yra tik patariamasis, jų patarimai Respublikos Prezidento saistyti negali. Suinteresuoto asmens atstovai nurodo Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. gegužės 12 d. nutarimuose suformuluotas oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatas dėl Respublikos Prezidento diskrecijos. Paaiškinimuose pažymima ir tai, kad Respublikos Prezidento teisė skirti valstybės apdovanojimus negali būti vertinama tik kaip reprezentacinė ar ritualinė. Esminė sąlyga įgyvendinti šį įgaliojimą yra nuopelnų valstybei, už kuriuos teikiamas apdovanojimas, vertinimas. Toks vertinimas yra paremtas vidiniu įsitikinimu, kuris visais atvejais neturi ir negali būti pagrįstas tam tikrais dokumentais ar įrodymais.

2.4. Suinteresuoto asmens atstovai, remdamiesi Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarimo nuostatomis dėl konstitucinės valstybinių apdovanojimų sampratos, teigia, kad apdovanojimų teikimas kitų valstybių piliečiams ir vadovams yra laikomas diplomatijos dalimi, svarbia priemone, padedančia užmegzti ir stiprinti tarpvalstybinius santykius.

Dekretu valstybės apdovanojimas už nuopelnus remiant dvišalius Lietuvos ir Rusijos santykius buvo suteiktas Vladimirui Jakuninui, kuris apdovanojimo metu ėjo Rusijos Federacijos susisiekimo ministro pavaduotojo pareigas ir buvo fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas. Šis Respublikos Prezidento sprendimas vertintinas atsižvelgiant į tuometinę užsienio politiką, kurią lėmė du veiksniai – santykių su Rusija gerinimas ir rengimasis narystei ES bei NATO.

2.5. Suinteresuoto asmens atstovų nuomone, faktines aplinkybes pareiškėjas dėsto subjektyviai, savo poziciją grindžia prielaidomis ir spėliojimais, ne kelia Respublikos Prezidento įgaliojimų skirti valstybinius apdovanojimus įgyvendinimo teisėtumo (konstitucingumo) klausimą, bet kvestionuoja, ar šiuo atveju buvo tikslinga (moralės ir politikos atžvilgiu) įgyvendinti minėtus Respublikos Prezidento įgaliojimus. Prašyme remiamasi aplinkybėmis, kurios tapo žinomos po apdovanojimo skyrimo, t. y. 2006–2007 m. publikacijomis apie Vladimirą Jakuniną ir jo veiklą. Pareiškėjas teigia, kad apie šias aplinkybes Respublikos Prezidentas turėjo žinoti ir dekretu išleidimo metu, tačiau nepateikia jokių tai patvirtinančių įrodymų. Suinteresuoto asmens atstovų nuomone, pareiškėjo prašymas yra grindžiamas ne teisiniais argumentais, įrodymais nepagrįstomis prielaidomis, taip pat fiktyviais motyvais, todėl teiseną nagrinėjamoje byloje nutrauktina.

3. 2010 m. vasario 25 d. Konstituciniame Teisme buvo gautas Respublikos Prezidento 2010

m. vasario 22 d. potvarkis Nr. 2K-104, kuriuo Respublikos Prezidentei šioje konstitucinės justicijos byloje atstovauti įgalioti Respublikos Prezidentės patarėjai Rasa Svetikaitė ir Ernestas Rimšelis. Šiuo potvarkiu pripažintas netekusiu galios Respublikos Prezidento 2008 m. spalio 24 d. potvarkis Nr. 2K-514, kuriuo Respublikos Prezidentui atstovauti buvo įgalioti Respublikos Prezidento patarėjai A. Rauličkytė, M. Vainiutė ir D. Vilimas.

IV

Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui buvo gauti tuometinio Valstybės apdovanojimų tarybos pirmininko Vytauto Ališausko rašytiniai paaiškinimai.

V

Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui buvo apklausti liudytojai – Zita Andrijonienė (buvusi Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos ordinų reikalų vedėja) ir Andrius Meškauskas (buvęs Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos vadovas – Lietuvos Respublikos ordinų kancleris).

VI

Konstitucinio Teismo posėdyje pareiškėjo – Seimo narių grupės atstovai Seimo nariai S. Pečeliūnas, R. Kupčinskas ir V. Mazuronis iš esmės pakartojo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus, atsakė į Konstitucinio Teismo teisėjų klausimus ir pateikė papildomus paaiškinimus.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

1. Kaip minėta, pareiškėjas – Seimo narių grupė prašo ištirti, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanojamas Rusijos Federacijos pilietis Vladimiras Jakuninas, neprieštaruoja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniams teisinės valstybės, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės principams, taip pat ar neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams.

2. Nors pareiškėjas teigia, jog Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės

ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanojamas Rusijos Federacijos pilietis Vladimiras Jakuninas, tačiau pagal minėto dekreto 1 straipsnį Vladimiras Jakuninas apdovanojamas kaip fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija).

3. Pareiškėjui kilo abejonių, ar nurodytas Dekreto 1 straipsnis (atitinkama apimtimi) neprieštarauja *inter alia* konstituciniams teisinės valstybės, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės principams.

Pažymėtina, kad Konstitucijos preambulėje įtvirtinti atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekiai.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad teisės aktų (jų dalių) atitiktis Konstitucijos preambulėje skelbiamiems teisingos pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekiams tyrimas suponuoja jų atitiktis konstituciniam teisinės valstybės principui tyrimą (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

4. Taigi minėtas pareiškėjo prašymas ištirti, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanojamas Rusijos Federacijos pilietis Vladimiras Jakuninas, neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniams teisinės valstybės, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės principams, taip pat ar neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams, traktuotinas kaip prašymas ištirti, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat ar minėtas Respublikos Prezidento dekretas (nurodyta apimtimi) neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80,

81 straipsniams.

Pažymėtina, kad kitos Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnio nuostatos nėra tyrimo dalykas šioje konstitucinės justicijos byloje.

II

1. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje tirama, ar ginčijamas Respublikos Prezidento dekretas (nurodyta apimtimi) *inter alia* neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Konstitucinio valstybinių apdovanojimų instituto pagrindai įtvirtinti *inter alia* Konstitucijos 67 straipsnio 18 punkte ir 84 straipsnio 22 punkte.

2.1. Konstitucijos 67 straipsnio 18 punkte nustatyta, kad Seimas steigia Lietuvos Respublikos valstybinius apdovanojimus.

Aiškinant Konstitucijos 67 straipsnio 18 punkte įtvirtintą Seimo įgaliojimą steigti valstybinius apdovanojimus kartu su Konstitucijos 67 straipsnio 2 punkte įtvirtintu Seimo įgaliojimu leisti įstatymus, konstatuotina, kad pagal Konstituciją Seimas gali steigti valstybinius apdovanojimus išleisdamas įstatymą, t. y. juo nustatydamas *inter alia* valstybės apdovanojimų sistemą, rūšis, apdovanojimų ženklus, skyrimo pagrindus.

2.2. Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte nustatyta, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus.

Aiškinant Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtintą Respublikos Prezidento įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus kartu su Konstitucijos 85 straipsnio nuostata „Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam suteiktus įgaliojimus, leidžia aktus-dekretus. Kad Respublikos Prezidento dekretai, nurodyti Konstitucijos 84 straipsnio 3, 15, 17 ir 21 punktuose turėtų galią, jie privalo būti pasirašyti Ministro Pirmininko arba atitinkamo ministro“ konstatuotina, kad pagal Konstituciją Respublikos Prezidentas Seimo įstatymu įsteigtus valstybės apdovanojimus skiria leisdamas dekretus, kurių galia nėra saistoma nei Ministro Pirmininko, nei atitinkamo ministro pritarimu jiems.

3. Konstitucinio valstybinių apdovanojimų instituto turinys atitinkama apimtimi yra atskleistas Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarime. Šiame Konstitucinio Teismo nutarime *inter alia* konstatuota:

- valstybinis apdovanojimas yra valstybės pagarbos asmeniui ženklas;
- valstybiniais apdovanojimais valstybės vardu yra pagerbiami asmenys, turintys nuopelnų Lietuvos valstybei, t. y. atlikę išskirtinius darbus, kuriems buvo reikalingos ypatingos pastangos ar

net pasiaukojimas ir kurie Lietuvos valstybei, visuomenei ar tam tikroms šalies gyvenimo sritims davė ypatingą naudą;

– steigdamas valstybinius apdovanojimus (*inter alia* nustatydamas jų sistemą), Seimas turi plačią diskreciją, tačiau jis privalo paisyti konstitucinės valstybinių apdovanojimų sampratos, suponuojančios, kad valstybiniais apdovanojimais gali būti apdovanojama būtent už nuopelnus ir kad tie nuopelnai turi būti nuopelnai Lietuvai (Lietuvos valstybei, visuomenei, tam tikroms šalies gyvenimo sritims). Pagrindai, kuriems esant asmenys gali būti apdovanojami, turi būti aiškūs; jie turi būti nustatyti įstatymu. Įstatymu taip pat turi būti nustatyta, kokia tvarka asmuo teikiamas valstybiniam apdovanojimui;

– apdovanojimas kuriuo nors valstybiniu apdovanojimu – tai ne asmens, tegul ir turinčio neabejotinų nuopelnų Lietuvai, teisės ar teisėto lūkesčio įgyvendinimas, bet toks jo nuopelnų Lietuvai įvertinimas, kuris priklauso nuo Respublikos Prezidento nuožiūros ir valios;

– Respublikos Prezidentas turi gana didelę nuožiūros laisvę spręsti, ar pateiktą asmenį apdovanoti. Pabrėžtina, kad Konstitucijoje nėra nustatytos Respublikos Prezidento pareigos kurį nors asmenį ar asmenis (už kokius nors nuopelnus) apdovanoti kokiu nors valstybiniu apdovanojimu, tačiau skirdamas valstybinius apdovanojimus Respublikos Prezidentas turi paisyti *inter alia* Konstitucijos 82 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų sąžiningai eiti savo pareigas ir būti visiems lygiai teisingam.

4. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad konstitucinis valstybės apdovanojimų institutas atitinkama apimtimi susijęs su Konstitucijos 84 straipsnio 1 punkte įtvirtintu Respublikos Prezidento įgaliojimu spręsti pagrindinius užsienio politikos klausimus.

Kaip konstatuota Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarime, pagal tarptautinius papročius, diplomatinį protokolą, t. y. pagal susiklosčiusią tarptautinę praktiką, valstybiniais apdovanojimais gali būti apdovanojami užsienio valstybių piliečiai (*inter alia* valstybių vadovai bei aukštieji pareigūnai), šitaip parodant ypatingą pagarbą jų valstybei bei jiems patiems ir siekiant puoselėti abipusiai naudingus Lietuvos valstybės santykius su kitomis valstybėmis.

5. Pažymėtina ir tai, kad iš Konstitucijos įstatymų leidėjui kyla *inter alia* pareiga nustatyti tokius valstybinių apdovanojimų skyrimo pagrindus, pagal kuriuos *inter alia* būtų aišku, kokie asmenys apskritai negali būti apdovanojami valstybiniais apdovanojimais.

Pažymėtina ir tai, kad įstatymu nustatant valstybinių apdovanojimų skyrimo pagrindus negali būti nustatytas koks nors baigtinis apdovanojamų asmenų ar nuopelnų, kuriems esant asmuo gali būti apdovanojamas, sąrašas.

6. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas, kokia tvarka asmuo teikiamas valstybiniam apdovanojimui, negali paneigti

Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtinto Respublikos Prezidento įgaliojimo skirti valstybinius apdovanojimus.

Įstatymų leidėjas, reguliuodamas santykius, susijusius su valstybės apdovanojimų skyrimo tvarka, *inter alia* įtvirtindamas atitinkamų subjektų (*inter alia* ministrų) įgaliojimus pateikti (pristatyti) asmenis apdovanoti valstybiniais apdovanojimais arba nustatydamas valstybės apdovanojimų skyrimo klausimų svarstymo tam tikrose institucijose tvarką, negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris paneigtų iš Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto kylantį Respublikos Prezidento įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus.

Nurodytų Respublikos Prezidento įgaliojimų šioje srityje pakeitimas ar apribojimas, taip pat tokios šių įgaliojimų įgyvendinimo tvarkos nustatymas, kai Respublikos Prezidento veiksmai būtų saistomi Konstitucijoje nenumatytų institucijų ar pareigūnų sprendimų, reikštų Respublikos Prezidento konstitucinės kompetencijos pasikeitimą.

7. Pažymėtina, kad minėtame Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 12 d. nutarime taip pat konstatuota, jog valstybinių apdovanojimų konstitucinis teisinis institutas nėra tapatus kitiems konstituciniams institutams, *inter alia* susijusiems su Konstitucijoje numatytų (taigi konstituciškai pagrindžiamų ir privilegijomis nelaikytinų) paramos, globos, aprūpinimo, materialinių, finansinių ar kitokių gėrybių teikimu įvairiems asmenims.

Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad valstybinių apdovanojimų konstitucinis institutas nėra tapatus ir pilietybės konstituciniam institutui.

Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime konstatuota, kad Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimas išimties tvarka užsienio piliečiui ar asmeniui be pilietybės nėra ir negali būti valstybės apdovanojimas.

8. Konstitucijos 5 straipsnyje nustatyta: valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė, Teismas (1 dalis); valdžios galias riboja Konstitucija (2 dalis); valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (3 dalis).

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra ne kartą konstatavęs, kad Konstitucijos 5 straipsnyje (1 ir 2 dalyse) ir kituose jos straipsniuose yra įtvirtintas konstitucinis valdžių padalijimo principas (1998 m. sausio 10 d., 1999 m. vasario 5 d., 1999 m. birželio 3 d., 1999 m. liepos 9 d., 2001 m. balandžio 26 d., 2001 m. liepos 12 d., 2004 m. gegužės 13 d. nutarimai).

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies nuostata, jog valdžios galias riboja Konstitucija, saisto ne tik Konstitucijos 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybės valdžios institucijas, bet ir kitas valdingus įgaliojimus turinčias institucijas, nepriskiriamas nei įstatymų leidžiamajai, nei vykdomajai, nei teisminei valdžiai, taip pat visus šiose institucijose dirbančius valstybės tarnautojus (2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Šiame kontekste pažymėtina ir tai, kad, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas,

valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų (2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad valstybės tarnautojai negali nepaisyti teisėtumo reikalavimų, *inter alia* rengdami teisės aktų projektus.

Šiame kontekste pažymėtina ir tai, kad Respublikos Prezidentas, skirdamas valstybinius apdovanojimus, yra saistomas ir konstitucinio atsakingo valdymo principo.

9. Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Respublikos Prezidentas atstovauja Lietuvos valstybei ir daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų.

Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išrinktas Respublikos Prezidentas savo pareigas pradeda eiti rytojaus dieną pasibaigus Respublikos Prezidento kadencijai, po to kai Vilniuje, dalyvaujant Tautos atstovams – Seimo nariams, prisiekia Tautai būti ištikimas Lietuvos Respublikai ir Konstitucijai, sąžiningai eiti savo pareigas ir būti visiems lygiai teisingas.“

Kaip konstatuota Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime, Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas, kad Respublikos Prezidentas turi būti visiems lygiai teisingas, atsižvelgiant į Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, reiškia, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytus įgaliojimus, turi vadovautis tik Konstitucija ir įstatymais, negali jų pažeisti, kad Respublikos Prezidentas turi veikti vadovaudamasis tik Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas jam nustatytus įgaliojimus, negali veikti turėdamas tokių tikslų ir interesų, kurie nesuderinami su Konstitucija ir įstatymais, su viešaisiais interesais. Konstitucinis reikalavimas būti visiems lygiai teisingam įpareigoja Respublikos Prezidentą veikti taip, kad nekiltų konfliktas tarp Respublikos Prezidento, kaip asmens, privačių interesų ir jo, kaip valstybės vadovo, konstitucinės pareigos atstovauti Lietuvos valstybei, vadovautis tik Tautos ir Lietuvos valstybės interesais.

10. Paminėtina, kad Konstitucijos 29 straipsnio normose įtvirtintas visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Šio principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant (Konstitucinio Teismo 2002 m. balandžio 23 d., 2003 m. liepos 4 d., 2003 m. gruodžio 3 d., 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimai).

11. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja ir teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir

Konstitucijai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais, kad poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas, nepaisant to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2005 m. vasario 7 d., 2009 m. spalio 8 d. nutarimai). Respublikos Prezidento leidžiami teisės aktai yra poįstatyminiai teisės aktai, todėl jie, kaip ir visi kiti poįstatyminiai teisės aktai, negali prieštarauti Konstitucijai, konstituciniams įstatymams ir įstatymams (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas).

Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtintą įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus ir dėl to išleisdamas dekretą, yra saistomas iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo *inter alia* skirti tik tokius valstybinius apdovanojimus, kurie yra nustatyti įstatyme.

III

1. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste svarbu išsiaiškinti ir tai, kokia Lietuvos Respublikoje buvo valstybės apdovanojimų instituto raida, *inter alia* Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino skyrimo įstatyminis reglamentavimas.

2. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 m. kovo 11 d. priėmė Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo“, kurio 2 straipsniu patvirtino Lietuvos Respublikos Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą – atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės laikinąją konstituciją.

2.1. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad minėtame Laikinajame Pagrindiniame Įstatyme (1990 m. kovo 11 d. redakcija) buvo *inter alia* nustatyta: „Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos kompetencijai priklauso <...> steigti Lietuvos Respublikos valstybinius apdovanojimus“ (78 straipsnis), „Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas <...> skiria Lietuvos Respublikos apdovanojimus <...>“ (85 straipsnis).

2.2. Minėtas Laikinas Pagrindinis Įstatymas buvo ne kartą keičiamas ir papildomas, tačiau nurodytos jo nuostatos keičiamos ar papildomos nebuvo.

3. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. rugsėjo 12 d. priėmė Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymą, kuris preambulėje apibūdintas kaip „Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo, galiojusio Lietuvos Respublikoje nuo 1930 metų rugsėjo 1 dienos, nauja redakcija“.

4. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad minėtu Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymu, galiojusi Lietuvos Respublikoje nuo 1930 m. rugsėjo 1 d., buvo nustatyti *inter alia* Lietuvos valstybės ordinais, skiriami „nusipelnusiems taikos ir karo metu asmenims pagerbti ir skatinti Lietuvos piliečiams atsidėjus

dirbti Lietuvos valstybės ir visuomenės gerovei“ (1 straipsnis).

4.1. Pažymėtina, kad Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme buvo *inter alia* nustatyta, jog „Lietuvos valstybės ordinais yra: <...> Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas“ (2 straipsnis); „D. L. K. Gedimino ordinas yra penkių laipsnių“ (217 straipsnis); „Ordinų <...> vyresniškumo eilė yra ši: „<...> 15) D. L. K. Gedimino 3-jo laipsnio ordinas“ (4 straipsnis); „Asmens, apdovanoti kuriuo Lietuvos valstybės ordinu, vadinasi to ordino kavalieriais“ (6 straipsnis); „Ordino kavalierius, pagal suteiktą jam ordino laipsnį, vadinasi: <...> 3-jo laipsnio ordino kavalierius arba to ordino rikijas (commandeur) <...>“ (7 straipsnis).

4.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad minėtame įstatyme (7 straipsnyje) 1-ojo, 2-ojo, 4-ojo ar 5-ojo laipsnio Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanotas asmuo taip pat buvo papildomai apibūdintas atitinkamu tarptautiniu žodžiu pagal ordino laipsnį: 1-ojo laipsnio ordino kavalierius – *grand-croix*, 2-ojo laipsnio – *grand officier*, 4-ojo laipsnio – *officier*, 5-ojo laipsnio – *chevalier*.

4.3. Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme buvo nustatyta ir tai, kad „Lietuvos ordinais apdovanoja Respublikos Prezidentas“ (23 straipsnis); „D. L. K. Gedimino ordinas <...> skiriamas nusipelnusiems Lietuvai asmenims pagerbti, ypačiai tiems, kurie yra pasižymėję uoliai ir sąžiningai eidami valstybinę ar visuomeninę tarnybą“ (215 straipsnis); „D. L. K. Gedimino ordinu gali būti apdovanojami ir svetimų valstybių piliečiai“ (216 straipsnis); „Niekas neturi teisės pristatyti apdovanoti <...> D. L. K. Gedimino 1-jo laipsnio <...> ordinais; šiais ordinais apdovanojimo reikalas priklauso tik Respublikos Prezidentui“, „Svetimų valstybių piliečius apdovanoti pristato Užsienio Reikalų Ministeris“ (24 straipsnis); „Pristatymai apdovanoti ordinais <...> svarstomi atitinkamoje taryboje <...>“ (26 straipsnis); „D. L. K. Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Respublikos Prezidento skiriami trejiems metams iš D. L. K. Gedimino ordino kavalierių“ (220 straipsnis); ordino taryba „reiškia savo nuomonę dėl apdovanojimo asmenų, kurių pristatymai joms pasiūlyti svarstyti <...>“ (15 straipsnis); „Tarybos nuomonė Respublikos Prezidento nevaržo“ (16 straipsnis); „Atskirais atvejais Respublikos Prezidentas gali apdovanoti ir nesvarsčius tarybai“ (26 straipsnis).

4.4. Taigi minėtame įstatyme buvo nustatyti ir asmenų apdovanojimo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu pagrindai: nusipelnymas Lietuvos valstybei, ypač jei pasižymima uoliu ir sąžiningų valstybinių ar visuomeninių pareigų atlikimu. Buvo *inter alia* įtvirtinta Respublikos Prezidento teisė apdovanoti šiuo ordinu Lietuvai nusipelnčius asmenis, galimybė juo apdovanoti ir užsienio valstybių piliečius, išimtinis Respublikos Prezidento įgaliojimas spręsti apdovanojimo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu klausimą, užsienio reikalų ministro teisė pristatyti užsienio valstybių piliečius apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo, 3-iojo, 4-ojo, 5-ojo laipsnio ordinu, tokio pristatymo apsvaistymas

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino taryboje, Respublikos Prezidento teisė „atskiris atvejais“ apdovanoti „ir nesvarsčius tarybai“, šios tarybos (jei pristatymas joje svarstytas) nuomonės rekomendacinis pobūdis Respublikos Prezidentui.

Vadinasi, pagal minėtą įstatymą Respublikos Prezidentas turėjo išimtinę teisę apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu; Respublikos Prezidentas buvo nevaržomas (negalėjo būti varžomas) kitų institucijų ar pareigūnų sprendimų inicijuoti asmenų, *inter alia* užsienio valstybių piliečių, apdovanojimą Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu; Respublikos Prezidentas negalėjo apdovanoti užsienio valstybių piliečių Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo, 3-iojo, 4-ojo, 5-ojo laipsnio ordinu, jei nebuvo užsienio reikalų ministro teikimo (t. y. tų asmenų pristatymo apdovanoti minėtų laipsnių ordinais); esant užsienio reikalų ministro teikimui (pristatymui), Respublikos Prezidentas išimtiniais („atskiris“) atvejais galėjo savarankiškai spręsti apdovanojimo klausimą, nepaisydamas to, ar toks užsienio reikalų ministro teikimas (pristatymas) buvo svarstomas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino taryboje; Respublikos Prezidentas galėjo priimti sprendimą dėl užsienio valstybių piliečių apdovanojimo nepaisydamas ir to, kokią nuomonę dėl minėto užsienio reikalų ministro teikimo (pristatymo) pareiškė nurodyta ordino taryba.

4.5. Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas, galiojęs Lietuvos Respublikoje nuo 1930 m. rugsėjo 1 d., buvo keičiamas ir (ar) papildomas, tačiau nurodytos jo nuostatos keičiamos ar papildomos nebuvo.

5. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta, Aukščiausioji Taryba 1991 m. rugsėjo 12 d. priėmė Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymą, kuris, kaip minėta, yra „Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo, galiojusio Lietuvos Respublikoje nuo 1930 metų rugsėjo 1 dienos, nauja redakcija“.

Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas įsigaliojo 1991 m. rugsėjo 12 d. (124 straipsnis) ir juo buvo nustatyti *inter alia* Lietuvos valstybės ordinais, skiriami „taikos ir karo metu nusipelnusiems asmenims pagerbti bei Lietuvos piliečiams skatinti atsidėjus dirbti Lietuvos valstybės ir visuomenės gerovei“ (1 straipsnis).

5.1. Pažymėtina, kad minėtame Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme buvo *inter alia* nustatyta, jog „Lietuvos valstybės ordinais: <...> Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas“ (2 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių laipsnių“ (81 straipsnis); „Ordinų <...> vyresniškumo eilė: <...> 15) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas“ (4 straipsnis); „Asmenys, apdovanoti kuriuo nors Lietuvos valstybės ordinu, vadinami to ordino kavalieriais“ (6 straipsnis).

5.2. Pažymėtina, kad minėtame Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) buvo nustatyta ir tai, kad „Lietuvos valstybės ordinais <...>

apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ (20 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojami nusipelnę Lietuvai asmenys, pasižymėję uoliu ir sąžiningu darbu valstybinėje tarnyboje ar visuomeninėje veikloje“, „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai“ (80 straipsnis); „Užsienio valstybių piliečius apdovanoti ordinais <...> pristato Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras“ (21 straipsnio 2 dalis); „Pristatymai apdovanoti ordinais <...> svarstomi atitinkamoje taryboje <...>“ (23 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalierių“ (84 straipsnis); „Nustatant ordino laipsnį, žiūrima apdovanojamojo nuopelnų svarbumo, tarnybos rango arba jo visuomeninės padėties“ (24 straipsnis); „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ (13 straipsnis); „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ (23 straipsnis).

5.3. Taigi minėtame įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) buvo nustatyti ir apdovanojimo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu pagrindai: nusipelnymas Lietuvos valstybei, pasižymėjimas uoliu ir sąžiningu darbu valstybės tarnyboje ar visuomeninėje veikloje. Buvo įtvirtinta *inter alia* Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo teisė apdovanoti šiuo ordinu Lietuvai nusipelnčius asmenis, galimybė juo apdovanoti ir užsienio valstybių piliečius, užsienio reikalų ministro teisė pristatyti užsienio valstybių piliečius apdovanoti ordinais, tokio pristatymo svarstymas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino taryboje, Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo teisė „kai kuriais atvejais“ apdovanoti „ir tarybai nesvarsčius“, šios tarybos (jei pristatymas joje svarstytas) nuomonės rekomendacinis pobūdis Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui.

5.4. Vadinasi, pagal minėtą įstatymą Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas turėjo išimtinę teisę apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu; Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas negalėjo savarankiškai spręsti, ar apdovanoti užsienio valstybių piliečius Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu, jei nebuvo užsienio reikalų ministro teikimo (t. y. tų asmenų pristatymo apdovanoti minėtų laipsnių ordinais); esant tokiam užsienio reikalų ministro teikimui (pristatymui), Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas išimtiniais („kai kuriais“) atvejais galėjo savarankiškai spręsti apdovanojimo klausimą nepaisydamas to, ar toks užsienio reikalų ministro teikimas (pristatymas) buvo svarstomas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino taryboje; Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas galėjo priimti sprendimą dėl apdovanojimo nepaisydamas ir to, kokią nuomonę dėl minėto užsienio reikalų ministro teikimo (pristatymo) pareiškė nurodyta ordino taryba.

5.5. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) buvo keičiamas ir (ar) papildomas, tačiau nurodytos jo nuostatos keičiamos ar papildomos nebuvo (išskyrus 4 straipsnį, kuris buvo atitinkamai papildytas Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. gruodžio 18 d. priimtu įstatymu „Dėl Sausio 13-osios atminimo medalio įsteigimo ir Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymu pakeitimo ir papildymo“ ir Seimo 1993 m. liepos 1 d. priimtu įstatymu „Dėl Dariaus ir Girėno medalio įsteigimo bei Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo pakeitimo ir papildymo“; minėta 4 straipsnio (1993 m. liepos 1 d. redakcija) nuostata „Ordinų <...> vyresniškumo eilė: „<...> 15) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas“ išliko nepakitusi).

6. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste palyginus nurodytą teisinį reguliavimą, kuris buvo nustatytas Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme, galiojusiame nuo 1930 m. rugsėjo 1 d., su buvusiu nustatytu naujos redakcijos įstatyme – Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme, įsigaliojusiame 1991 m. rugsėjo 12 d., pažymėtina, kad:

– išliko tie patys apdovanojimo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu pagrindai (nusipelnymas Lietuvai pasižymėjus uoliu ir sąžiningu darbu valstybinėje tarnyboje ar visuomeninėje veikloje), šio 3-iojo laipsnio ordino vieta (vyresniškumas) visų ordinų sistemoje, apdovanojimo šiuo 3-iojo laipsnio ordinu kriterijai, galimybė apdovanoti šiuo 3-iojo laipsnio ordinu (jo garbę atitinkamai ženklinančiu kryžiumi) užsienio valstybių piliečius, užsienio valstybių piliečių apdovanojimo šiuo 3-iojo laipsnio ordinu (*inter alia* pristatymo apdovanoti) tvarka;

– pasikeitė valstybės institucija, įgaliota apdovanoti asmenis (ja pagal Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymą, galiojusį Lietuvoje nuo 1930 m. rugsėjo 1 d., buvo Respublikos Prezidentas, o pagal šio įstatymo 1991 m. rugsėjo 12 d. redakciją – Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas), ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu apdovanoto asmens (ordino kavaleriaus) pavadinimo įtvirtinimas: neliko *inter alia* tarptautinio apibūdinimo *commandeur* (kaip ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo, 2-ojo, 4-ojo, 5-ojo laipsnių ordinu apdovanotų asmenų tarptautinių apibūdinimų: *grand-croix*, *grand officier*, *officier*, *chevalier*).

7. Lietuvių tauta Lietuvos valstybės piliečių valia 1992 m. spalio 25 d. referendumu priėmė Lietuvos Respublikos Konstituciją, kuri įsigaliojo 1992 m. lapkričio 2 d.

8. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad Konstitucijoje yra *inter alia* nustatyta: „Seimas <...> steigia Lietuvos Respublikos valstybinius apdovanojimus“ (67 straipsnis), „Respublikos Prezidentas <...> skiria valstybinius apdovanojimus“ (84 straipsnis).

9. Pagal įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 1 straipsnį įsigaliojus Konstitucijai neteko galios Laikinasis Pagrindinis Įstatymas.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 2 straipsnyje nustatyta, kad įstatymai, kiti teisiniai aktai ar jų dalys, galioję Lietuvos Respublikos teritorijoje iki Lietuvos Respublikos Konstitucijos priėmimo, galioja tiek, kiek jie neprieštaruoja Konstitucijai ir šiam įstatymui, ir galios tol, kol nebus pripažinti netekusiais galios ar suderinti su Konstitucijos nuostatomis.

10. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad nors, kaip minėta, Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. rugsėjo 12 d. priimtas Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas buvo keičiamas ir papildomas, įsigaliojus 1992 m. spalio 25 d. Konstitucijai šiame įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) nebuvo keičiamos ar papildomos *inter alia* tokios minėtos nuostatos: „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ (20 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams“ (84 straipsnis); „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ (13 straipsnis); „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ (23 straipsnis); „Ordinų kancleris visus darbus, susijusius su ordinų <...> reikalais, atlieka per Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos aparatą“ (9 straipsnis).

11. Respublikos Prezidentas 2001 m. gruodžio 19 d. išleido dekretą Nr. 1609 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui“, kuriuo pateikė Seimui svarstyti *inter alia* Valstybės apdovanojimų įstatymo projektą (1 straipsnis).

Respublikos Prezidento 2001 m. gruodžio 19 d. dekretu Nr. 1609 Seimui pateikto Valstybės apdovanojimų įstatymo projekto aiškinamajame rašte buvo *inter alia* nurodyta, kad „1991 m. rugsėjo 12 d. <...> priimtas Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas <...> tiek savo formuluotėmis, tiek apdovanojimų struktūra nebeatitinka dabarties reikalavimų <...>. <...> kiekvienam ordinui suteikiami plačiai kituose kraštuose naudojami tarptautiniai ordinų pavadinimai: Didysis kryžius (1-ojo laipsnio ordinas), Didysis komandoro kryžius (2-ojo laipsnio ordinas), Komandoro kryžius (3-ojo laipsnio ordinas), Karininko kryžius (4-ojo laipsnio ordinas), Riterio kryžius (5-ojo laipsnio ordinas). Penkių laipsnių sistema nesukels painiavos tarp jau įteiktų ir naujai teikiamų ordinų, o ordinų pavadinimai padės išvengti galimų nesusipratimų Lietuvos Respublikos ordinais apdovanojant kitų valstybių aukštus pareigūnus, diplomatus ir kitus asmenis.“

12. Iš Respublikos Prezidento 2001 m. gruodžio 19 d. dekretu Nr. 1609 Seimui pateikto Valstybės apdovanojimų įstatymo projekto *travaux préparatoires* matyti, kad vienas iš šio įstatymo projekto parengimo ir pateikimo Seimui tikslų – suderinti valstybinių apdovanojimų skyrimo procedūrą ir jos reglamentavimo pagal įstatymą formuluotes su Konstitucija, taip pat suteikti ordinų laipsniams tarptautinius pavadinimus, *inter alia* 3-iojo laipsnio ordinui – Komandoro kryžiaus pavadinimą.

13. Seimas 2002 m. birželio 18 d. priėmė Valstybės apdovanojimų įstatymą, kuriame nustatė *inter alia* valstybės apdovanojimų sistemą, rūšis, apdovanojimų ženklus, skyrimo pagrindus.

13.1. Minėto įstatymo 45 straipsnyje (2002 m. birželio 18 d. redakcija) nustatyta, kad šis įstatymas įsigalioja Respublikos Prezidentui patvirtinus valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų etalonus (1 punktą), valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų nešiojimo tvarką (2 punktą), Valstybės apdovanojimų tarybos nuostatus (3 punktą), Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatus (4 punktą).

13.1.1. Šiame kontekste pažymėtina, jog Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje yra nustatyta, kad galioja tik paskelbti įstatymai. Aiškindamas šią konstitucinę nuostatą Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog „Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje atsispindi konstitucinis principas, kad teisė negali būti nevieša. Taigi, atsižvelgus į konstitucinį reikalavimą, kad teisė negali būti nevieša, Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „įstatymai“ negali būti aiškinama vien pažodžiui – ji aiškintina plečiamai, kaip apimanti ne tik įstatymo galią turinčius, bet ir kitus teisės aktus“ (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d., 2007 m. birželio 27 d., 2010 m. vasario 9 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimai), taigi ir Respublikos Prezidento dekretus (Konstitucinio Teismo 2006 m. gruodžio 29 d. sprendimas). Oficialus įstatymų paskelbimas laikantis Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytos tvarkos yra būtina sąlyga ne tik tam, kad įstatymai įsigaliojotų, bet ir kad teisinių santykių subjektai žinotų, kokie įstatymai galioja, koks yra jų turinys, ir juos vykdytų (Konstitucinio Teismo 2001 m. sausio 11 d., 2003 m. spalio 29 d., 2007 m. birželio 27 d., 2010 m. vasario 9 d. nutarimai).

13.1.2. Respublikos Prezidentas 2003 m. sausio 16 d. dekretu Nr. 2026 „Dėl Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų pakaitų projektų, brėžinių ir etalonų, Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisyklių, Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatų, Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatų tvirtinimo“ 1 straipsniu patvirtino Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų pakaitų projektus, brėžinius ir etalonus (1 punktą), Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisykles (2 punktą), Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatus (3 punktą), Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatus (4 punktą). Minėto Respublikos Prezidento dekretu 3 straipsnyje buvo nustatyta, kad jis įsigalioja nuo pasirašymo dienos. Šiame kontekste paminėtina, kad Respublikos Prezidento 2003 m. sausio 16 d. dekretas Nr. 2026 „Dėl Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų

pakaitų projektų, brėžinių ir etalonų, Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisyklių, Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatų, Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatų tvirtinimo“ „Valstybės žiniuose“ oficialiai buvo paskelbtas 2003 m. sausio 24 d.

Atsižvelgiant į Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad galioja tik paskelbti įstatymai, į tai, kad, vadovaujantis bendruoju teisės principu (įtvirtintu ir Konstitucijoje) *lex retro non agit*, teisės aktų galia turi būti nukreipta tik į ateitį (išskyrus atvejus, kuriuos leidžia bendrasis teisės principas *lex benignior retro agit*), konstatuotina, kad Respublikos Prezidento 2003 m. sausio 16 d. dekreto Nr. 2026 „Dėl Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų pakaitų projektų, brėžinių ir etalonų, Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisyklių, Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatų, Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatų tvirtinimo“ (ir juo patvirtintų teisės aktų – šio dekreto sudedamųjų dalių) nuostatos galėjo būti pradėtos taikyti tik nuo 2003 m. sausio 24 d., kai šis Respublikos Prezidento dekretas buvo oficialiai paskelbtas „Valstybės žiniuose“ (Konstitucinio Teismo 2006 m. gruodžio 29 d. sprendimas). Taigi ir Valstybės apdovanojimų įstatymo nuostatos galėjo būti pradėtos taikyti tik nuo 2003 m. sausio 24 d. ir jos negalėjo būti taikomos jokiems santykiams, atsiradusiems iki tos datos (Konstitucinio Teismo 2006 m. gruodžio 29 d. sprendimas). Vadinasi, Valstybės apdovanojimų įstatyme įtvirtinti valstybiniai apdovanojimai, *inter alia* Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius, pagal jų naujus brėžinius ir etalonus galėjo būti pradėti skirti tik nuo 2003 m. sausio 24 d.

Paminėtina ir tai, kad, kaip savo 2003 m. spalio 29 d. nutarime yra konstatavęs (ir 2006 m. gruodžio 29 d. sprendime bei 2008 m. vasario 20 d. nutarime pažymėjęs) Konstitucinis Teismas, pagal Konstituciją Vyriausybė savo nutarimais negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kad Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo arba jo galios netekimo laikas priklausytų nuo kito subjekto išleisto žemesnės galios teisės akto įsigaliojimo. Ši Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarime suformuluota doktrininė nuostata aiškintina kaip išreiškianti bendrą konstitucinį imperatyvą, kad aukštesnės galios teisės akto įsigaliojimo arba galios netekimo laikas neturi ir negali būti padaromas priklausomas nuo žemesnės galios teisės akto priėmimo ir įsigaliojimo arba galios netekimo ir pan., taigi ir įstatymo įsigaliojimo laikas neturi ir negali būti padarytas priklausomas nuo Respublikos Prezidento dekreto – žemesnės galios teisės akto išleidimo ir įsigaliojimo (Konstitucinio Teismo 2006 m. gruodžio 29 d. sprendimas).

13.1.3. Pažymėtina, kad nei Respublikos Prezidento 2003 m. sausio 16 d. dekreto Nr. 2026 „Dėl Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų pakaitų projektų, brėžinių ir etalonų, Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisyklių, Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatų, Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatų tvirtinimo“, nei Valstybės apdovanojimų įstatymo priėmimo, oficialaus paskelbimo ir įsigaliojimo laikas, nei šių teisės aktų taikymo pradžios data nėra ginčo dalykas šioje konstitucinės justicijos byloje.

13.1.4. Įsigaliojus Valstybės apdovanojimų įstatymui, Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) neteko galios (Valstybės apdovanojimų įstatymo 44 straipsnis).

13.2. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, jog Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) yra *inter alia* nustatyta, kad: „Ordinai yra šie: <...> 3) Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas (4 straipsnio 2 dalis); „Kryžius – pagrindinė valstybės ordinų dalis“ (2 straipsnio 12 dalis); „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių laipsnių“, „Ordino ženklai yra šie: Didysis kryžius, Komandoro didysis kryžius, Komandoro kryžius, Karininko kryžius ir Riterio kryžius“ (33 straipsnis); „Ordinų ženklai pagal svarbą skirstomi taip: <...> Komandoro kryžius (3-iojo laipsnio ordinas)“ (4 straipsnio 3 dalis); „Valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų svarbumo eilė yra tokia: <...> 12) Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius“ (7 straipsnis); „Asmenys, apdovanoti kuriuo nors Lietuvos valstybės ordinu, vadinami to ordino kavalieriais“, „Asmenys, apdovanoti Lietuvos valstybės ordinais <...> iki šio Įstatymo įsigaliojimo, turi tokias pačias teises kaip ir apdovanotieji pagal šį Įstatymą“ (6 straipsnis).

13.3. Taigi nurodytose įstatymo (2002 m. birželio 18 d. redakcija) nuostatose yra įtvirtinti *inter alia* Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinas („Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius“). Šiuo ordinu apdovanotas asmuo buvo įvardijamas kaip to ordino kavalierius; įtvirtintas principas, kad pagal ankstesnę teisinę reglamentavimą įgytos ordino kavalieriaus teisės yra tokios pat, kaip įgytosios pagal naują teisinę reglamentavimą.

13.4. Paminėtina, kad Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) nustatyta ir tai, kad „valstybės apdovanojimai – tai Respublikos Prezidentu skiriami ordinai <...>“ (4 straipsnis); „Valstybės ordinai <...> skiriami Lietuvos valstybei nusipelnusiems Lietuvos Respublikos piliečiams, asmenims be pilietybės ir užsieniečiams pagerbti“ (3 straipsnis); „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojami nusipelnę Lietuvai asmenys, pasižymėję ypač uoliu ir sąžiningu darbu, visuomenine veikla“ (32 straipsnis); „Teikimai apdovanoti valstybės ordinais <...> svarstomi Apdovanojimų taryboje. Jos išvados pateikiamos Respublikos Prezidentui“ (12 straipsnio 1 dalis); „Valstybės apdovanojimų taryba <...> yra visuomeninė patariamoji institucija valstybės apdovanojimų klausimais“, „Apdovanojimų tarybą trejiems metams sudaro Respublikos Prezidentas <...>“, „Apdovanojimų taryba svarsto apdovanojimui pateiktas kandidatūras <...> ir savo išvadas teikia Respublikos Prezidentui“ (9 straipsnis); „Respublikos Prezidentas gali apdovanoti ir Apdovanojimų tarybai nesvarsčius“ (12 straipsnio 2 dalis).

Šiame kontekste paminėtina, kad minėto įstatymo (2002 m. birželio 18 d. redakcija) 11 straipsnyje „Kandidatų apdovanoti teikimo tvarka“ yra nustatyta:

„1. Teisę Respublikos Prezidentui teikti kandidatus apdovanoti ordinais <...> turi:

1) Vyriausybė – <...> Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordiną <...> didžiaisiais kryžiais;

2) Seimo Pirmininkas ir jo pavaduotojai, Ministras Pirmininkas, Vyriausybės nariai – <...> Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordiną <...> kitais laipsniais <...>.

2. Užsienio valstybių piliečių kandidatūros, teikiamos apdovanoti ordinais, <...> privalo būti suderintos su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministru.

3. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytoms valstybės institucijoms ir pareigūnams siūlyti kandidatus apdovanoti gali įmonės, įstaigos, organizacijos ir piliečiai.

4. Respublikos Prezidentas valstybės ordinais <...> gali apdovanoti ir be šio straipsnio 1 dalyje išvardytų valstybės institucijų bei pareigūnų teikimo. <...>“

13.5. Taigi Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) yra nustatyti ir asmenų apdovanojimo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu, *inter alia* jo Komandoro kryžiumi, pagrindai: nusipelnymas Lietuvos valstybei pasižymėjus ypač uoliu ir sąžiningu darbu, visuomenine veikla. Be to, šiame įstatyme yra įtvirtinta: Respublikos Prezidento teisė apdovanoti šio ordino Komandoro kryžiumi Lietuvai nusipelnčius asmenis; galimybė minėtu ordinu apdovanoti užsienio valstybių piliečius ir asmenis be pilietybės; Seimo Pirmininko ir jo pavaduotojų, Ministro Pirmininko, Vyriausybės narių teisė teikti Respublikos Prezidentui kandidatus, *inter alia* užsienio valstybių piliečius ar asmenis be pilietybės, apdovanoti ordinais, *inter alia* Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi; įmonių, įstaigų, organizacijų ir piliečių galimybė siūlyti minėtiems subjektams kandidatus apdovanoti; minėtų subjektų, turinčių teisę teikti kandidatus apdovanoti ordinais, pareiga suderinti su užsienio reikalų ministru užsienio valstybių piliečių kandidatūras; pateiktų kandidatūrų apsvaistymas Valstybės apdovanojimų taryboje; Respublikos Prezidento teisė apdovanoti ordinais ir be minėto kandidatų apdovanojimo pateikimo ir be teikimų apdovanoti apsvaistymo Valstybės apdovanojimų taryboje.

Vadinasi, pagal minėtą įstatymą (2002 m. birželio 18 d. redakcija) Respublikos Prezidentas turi išimtinę teisę apdovanoti asmenis, *inter alia* užsienio valstybių piliečius, ordinais, *inter alia* Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu; Respublikos Prezidentas gali apdovanoti užsienio valstybių piliečius Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi nepaisydamas to, ar yra Seimo Pirmininko ir jo pavaduotojų, Ministro Pirmininko ar Vyriausybės narių teikimas (dėl šių asmenų apdovanojimo) ir ar jis suderintas su užsienio reikalų ministru, o jei toks suderintas teikimas yra – nepaisydamas to, ar jis apsvaistytas Valstybės apdovanojimų taryboje ir kokia šios tarybos nuomonė.

13.6. Pažymėtina, kad nurodytos Valstybės apdovanojimų įstatymo (2002 m. birželio 18 d. redakcija) nuostatos galioja iki šiol, šios nuostatos keistos ar papildytos nebuvo.

14. Palyginus aptartąjį Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) ir Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) nustatytą teisinį reguliavimą, nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad:

1) Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) neliko nuostatų, pagal kurias tik užsienio reikalų ministras turi teisę pristatyti apdovanoti užsienio valstybių piliečius, ir toks pristatymas svarstomas tam tikro ordino taryboje (pagal naują teisinį reglamentavimą, kaip minėta, užsienio valstybių piliečius gali teikti apdovanoti Seimo Pirmininkas ir jo pavaduotojai, Ministras Pirmininkas ir Vyriausybės nariai, prieš tai šias kandidatūras suderinę su užsienio reikalų ministru; teikimai svarstomi Valstybės apdovanojimų taryboje – visų valstybės apdovanojimų klausimais Respublikos Prezidentą patariančioje institucijoje);

2) Valstybės apdovanojimų įstatyme (2002 m. birželio 18 d. redakcija) pakito:

– Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordino pavadinimas (ordinas pavadintas: „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius“),

– asmenų, *inter alia* užsienio valstybių piliečių, apdovanojimas ordinais pagal teikimą (pagal naują teisinį reglamentavimą Respublikos Prezidentas gali apdovanoti ir nesant kitų įgaliotų subjektų teikimo).

15. Taigi apibendrinant konstatuotina, kad Lietuvos Respublikoje galiojusio ir galiojančio asmens apdovanojimo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu reglamentavimo pagal įstatymą tradicijai būdinga *inter alia* tai, kad šis ordinas buvo ir yra traktuojamas kaip vienas iš Lietuvos valstybės ordinų, kuriuo galima apdovanoti *inter alia* užsienio valstybių piliečius.

IV

Dėl Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnio ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), atitikties Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) nuostatoms.

1. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje tiriama, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės

šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), *inter alia* neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams.

2. Respublikos Prezidentas 2002 m. birželio 14 d. išleido dekretą Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“, kuris įsigaliojo nuo jo pasirašymo dienos (2 straipsnis).

Dekreto 1 straipsnyje *inter alia* nustatyta:

„Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga už nuopelnus Lietuvos valstybei ir už pastangas garsinant Lietuvos vardą pasaulyje Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais apdovanoju <...>

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino

Komandoro kryžiumi

<...>

Vladimirą JAKUNINĄ – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininką, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėją (Rusijos Federacija); <...>.“

3. Pagal pareiškėjo prašymą sprendžiant, ar Dekreto 1 straipsnis nurodyta apimtimi neprieštaravo *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsniui, 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80, 81 straipsniams, būtina išsiaiškinti, ar Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsnis, 4 straipsnis (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 21 straipsnio 2 dalis, 22 straipsnis, 24 straipsnio 1 dalis, 80, 81 straipsniai neprieštaravo Konstitucijai.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad teismas, vykdydamas teisingumą, turi vadovautis tik Konstitucijai neprieštaraujančiais įstatymais ir kitais teisės aktais, jis negali taikyti įstatymo, kuris prieštarauja Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2007 m. birželio 27 d., 2009 m. kovo 2 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad būtų iš esmės klaidinga prezumpcija, esą poįstatyminis teisės aktas turi atitikti antikonstitucinį įstatymą, tokia prezumpcija paneigtų Konstitucijoje įtvirtintą teisės aktų hierarchijos, kurios viršūnėje yra Konstitucija, sampratą; taip būtų iškreipta pati konstitucinės justicijos esmė (Konstitucinio Teismo 2007 m. sausio 16 d., 2007 m. birželio 27 d., 2007 m. gruodžio 17 d., 2009 m. birželio 22 d. nutarimai).

Vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų – reikalavimas, kad neturi būti taikomas teisės aktas, prieštaraujantis aukštesnės galios teisės aktui.

4. Kaip minėta, pareiškėjas – Seimo narių grupė prašo ištirti Dekreto 1 straipsnio nurodyta apimtimi atitiktą *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) *inter alia* 1 straipsniui, 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80 straipsniui.

Nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsnyje, kaip minėta, buvo nustatyta: „Lietuvos valstybės ordinais, medaliais ir kiti pasižymėjimo ženklai skiriami taikos ir karo metu nusipelnusiems asmenims pagerbti bei Lietuvos piliečiams skatinti atsidėjus dirbti Lietuvos valstybės ir visuomenės gerovei.“

Nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 80 straipsnyje, kaip minėta, buvo nustatyta:

„Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojami nusipelnę Lietuvai asmenys, pasižymėję uoliu ir sąžiningu darbu valstybinėje tarnyboje ar visuomeninėje veikloje.

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai.“

Nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 21 straipsnio 2 dalyje, kaip minėta, buvo nustatyta: „Užsienio valstybių piliečius apdovanoti ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais pristato Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras.“

Nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 22 straipsnyje, kaip minėta, buvo nustatyta: „Numatomų apdovanoti asmenų pristatymai ordinų kancleriu nusiunčiami ne vėliau kaip prieš mėnesį ligi apdovanojimo dienos su kiekvieno pristatomojo trumpa biografija, jo nuopelnų aprašymu, pažyma apie turimus garbės ženklus ir nurodymu, kuriuo garbės ženklu apdovanoti jis pristatomas.“

Nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 24 straipsnio 1 dalyje, kaip minėta, buvo nustatyta: „Nustatant ordino laipsnį, žiūrima apdovanojamojo nuopelnų svarbumo, tarnybos rango arba jo visuomeninės padėties.“

4.1. Nurodytos Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) nuostatos reguliavo santykius, susijusius su apdovanojimo pagrindais ir tvarka. Tokios nuostatos buvo neatsiejamos nuo kitų to įstatymo nuostatų, kurios taip pat reguliavo santykius, susijusius su apdovanojimo pagrindais ir tvarka.

Minėtame įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) buvo *inter alia* nustatyta, kad „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ (20 straipsnis); „Pristatymai apdovanoti ordinais <...> svarstomi atitinkamoje taryboje <...>“ (23 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalierių“ (84 straipsnis); „Tarybos nuomonė

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ (13 straipsnis); „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ (23 straipsnis).

4.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta, nors Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. rugsėjo 12 d. priimtas Ordinu, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas buvo keičiamas ir papildomas, nebuvo keičiamos šios nuostatos: „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ (20 straipsnis); „Pristatymai apdovanoti ordinais <...> svarstomi atitinkamoje taryboje <...>“ (23 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalielių“ (84 straipsnis); „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ (13 straipsnis); „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ (23 straipsnis).

4.3. Taigi minėtame įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) įtvirtinti *inter alia* Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko įgaliojimai, susiję su asmenų, *inter alia* užsienio valstybės piliečių, apdovanojimu Lietuvos valstybės ordinais, *inter alia* Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu, išliko nepakitę visą šio įstatymo galiojimo laiką, t. y. iki įsigaliojo Seimo 2002 m. birželio 18 d. priimtas Valstybės apdovanojimų įstatymas.

4.4. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta, 1992 m. spalio 25 d. referendume priimta Konstitucija įsigaliojo 1992 m. lapkričio 2 d.

4.4.1. Konstitucijoje, kaip minėta, yra *inter alia* nustatyta, kad Respublikos Prezidentas „skiria valstybinius apdovanojimus“ (84 straipsnio 22 punktą).

4.4.2. Kaip minėta, įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ Tauta priėmė 1992 m. spalio 25 d. referendumu kartu su Konstitucija.

4.4.3. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ nuostatos yra neatskiriama susijusios su kitomis Konstitucijos nuostatomis. Vienuose šio įstatymo straipsniuose įtvirtintos nuostatos papildo kitas Konstitucijos nuostatas, be kurių šios negalėtų būti įgyvendintos; kituose šio įstatymo straipsniuose nustatyti Konstitucijos nuostatų įgyvendinimo ypatumai tuo laikotarpiu, kai dar tik buvo steigiamos Konstitucijoje numatytos valstybės institucijos, taip pat kai dar tik buvo kuriamas Konstitucijos reikalaujamas teisinis reguliavimas. Įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“, kuris buvo Tautos priimtas referendumu kartu su Konstitucija ir kurio nuostatos yra neatskiriama susijusios su Konstitucijos normomis ir principais bei papildo kitas Konstitucijos nuostatas arba nustato atitinkamų Konstitucijos nuostatų įgyvendinimo ypatumus, negali pats nebūti

Konstitucijos sudedamąja dalimi. Taigi įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ yra Konstitucijos sudedamoji dalis, jo nuostatos turi Konstitucijos galią (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).

4.4.4. Kaip minėta, pagal įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 1 straipsnį įsigaliojus Konstitucijai neteko galios Laikinis Pagrindinis Įstatymas. Nuo tol Lietuvos nacionalinė teisės sistema turėjo būti kuriama ir plėtojama tik Konstitucijos pagrindu.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 2 straipsnyje, kaip minėta, nustatyta, kad įstatymai, kiti teisiniai aktai ar jų dalys, galioję Lietuvos Respublikos teritorijoje iki Konstitucijos priėmimo, galioja tiek, kiek jie neprieštarauja Konstitucijai ir šiam įstatymui, ir galios tol, kol nebus pripažinti netekusiais galios ar suderinti su Konstitucijos nuostatomis.

4.4.5. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 2 straipsnio formuluotė „tiek, kiek jie neprieštarauja Konstitucijai ir šiam įstatymui“, susieta su Konstitucijos viršenybės principu, konkrečiai su Konstitucijos 7 straipsnio 1 dalies nuostata, kad negalioja joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai, reiškia, jog Konstitucijoje yra įtvirtinta, kad teisės aktai, išleisti iki Konstitucijos įsigaliojimo, negali galioti, jeigu jie yra priešingi Konstitucijai ir Konstitucijoje nustatytais pagrindais ir tvarka yra nustatyta, jog šie teisės aktai prieštarauja Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos įsigaliojimo tvarkos“ 2 straipsnio formuluotė „galios tol, kol nebus pripažinti netekusiais galios ar suderinti su Konstitucijos nuostatomis“ reiškia, jog įstatymų leidėjas, kiti teisėkūros subjektai pagal Konstituciją turi pareigą atlikti visų savo iki Konstitucijos įsigaliojimo išleistų ir tebegaliojančių teisės aktų, taip pat Lietuvos valstybės nebeegzistuojančių institucijų po Konstitucijos įsigaliojimo išleistų ir tebegaliojančių teisės aktų, kurie reguliuoja atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, taip pat teisės aktų, išleistų iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, tačiau likusių galioti atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuojančių atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, peržiūrą ir įvertinti, ar šie teisės aktai, to teisėkūros subjekto manymu, neprieštarauja Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).

Taigi, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijos viršenybės principas suponuoja ir įstatymų leidėjo, kitų teisėkūros subjektų pareigą atlikti iki Konstitucijos įsigaliojimo išleistų teisės aktų peržiūrą atsižvelgiant į Konstitucijos normas ir principus, užtikrinti teisės aktų, reguliuojančių tuos pačius santykius, darnią hierarchinę sistemą (Konstitucinio Teismo *inter alia* 1997 m. gruodžio 3 d., 2003 m. spalio 29 d., 2004 m. kovo 5 d., 2006 m. lapkričio 13 d., 2008

gegužės 28 d. nutarimai).

Įstatymų leidėjas, kitas teisėkūros subjektas, įvertinęs, kad, jo manymu, iki Konstitucijos įsigaliojimo jo išleistas ir tebegaliojantis teisės aktas arba Lietuvos valstybės nebeegzistuojančios institucijos išleistas ir tebegaliojantis teisės aktas, kuris po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuoja atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, arba teisės aktas, išleistas iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, tačiau likęs galioti atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuojantis atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, atitinka Konstituciją, gali palikti tokį teisės aktą galioti. Kita vertus, įstatymų leidėjas, kitas teisėkūros subjektas, įvertinęs, kad, jo manymu, iki Konstitucijos įsigaliojimo jo išleistas ir tebegaliojantis teisės aktas (ar jo dalis) arba Lietuvos valstybės nebeegzistuojančios institucijos išleistas ir tebegaliojantis teisės aktas (ar jo dalis), kuris po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuoja atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, arba teisės aktas (ar jo dalis), išleistas iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, tačiau likęs galioti atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuojantis atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, neatitinka Konstitucijos, turi konstitucinę pareigą arba šį aktą suderinti su Konstitucija, t. y. išleisti naują teisės aktą, kuriuo būtų pakeistas, to teisėkūros subjekto manymu, Konstitucijos neatitinkantis teisės aktas (ar jo dalis), arba pripažinti tokį, jo manymu, Konstitucijos neatitinkantį teisės aktą netekusiu galios (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).

Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad teisės aktų, priimtų iki Konstitucijos įsigaliojimo, peržiūros ir įvertinimo atitikties Konstitucijai atžvilgiu procesas nėra vienkartinis aktas, tačiau šis procesas negali tęstis nepagrįstai ilgą laiką (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d., 2008 m. gegužės 28 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, kad iš Konstitucijos viršenybės ir konstitucinio teisinės valstybės principų kyla įstatymų leidėjo, kitų teisėkūros subjektų pareiga visų savo iki Konstitucijos įsigaliojimo išleistų ir tebegaliojančių teisės aktų, taip pat Lietuvos valstybės nebeegzistuojančių institucijų išleistų ir tebegaliojančių teisės aktų, kurie po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuoja atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, taip pat teisės aktų, išleistų iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, tačiau likusių galioti atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir po Konstitucijos įsigaliojimo reguliuojančių atitinkamo teisėkūros subjekto reguliavimo sričiai priskirtus santykius, peržiūrą atlikti ir juos atitikties Konstitucijai atžvilgiu įvertinti per protingai trumpą laiką (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d., 2006 m. lapkričio 13 d., 2008 m. gegužės 28 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad teisės aktų (ar jų dalių), kurie nebuvo suderinti su Konstitucija atitinkamam teisėkūros subjektui išleidžiant naują teisės aktą, pakeičiantį, to teisėkūros subjekto manymu, Konstitucijos neatitinkantį teisės aktą (ar jo dalį), ir kurie nebuvo pripažinti

netekusiais galios, konstitucingumas gali būti tikrinamas atliekant konstitucinę kontrolę – dėl iki Konstitucijos įsigaliojimo išleistų Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų Aukščiausiosios Tarybos priimtų aktų, Vyriausybės aktų, taip pat dėl atitinkamos teisinės galios teisės aktų, išleistų iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, tačiau likusių galioti atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir reguliuojančių Seimo arba Vyriausybės reguliavimo sričiai priskirtus santykius, atitikties Konstitucijai pagal Konstituciją sprendžia Konstitucinis Teismas (Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimai).

4.5. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad įsigaliojus Konstitucijai įstatymų leidėjui atsirado pareiga užtikrinti, kad su valstybiniais apdovanojimais susiję santykiai būtų reguliuojami taip, kaip reikalaujama pagal Konstituciją.

4.5.1. Konstatuotina, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 13 straipsnio nuostata „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

4.5.2. Konstatuotina, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 20 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

4.5.3. Konstatuotina, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 23 straipsnio nuostata „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio nuostatai 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

4.5.4. Konstatuotina, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 84 straipsnio nuostata „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalielių“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės

valstybės principui.

4.6. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad teismas, vykdydamas teisingumą, turi vadovautis tik Konstitucijai neprieštaraujančiais įstatymais ir kitais teisės aktais, jis negali taikyti įstatymo, kuris prieštarauja Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2007 m. birželio 27 d., 2009 m. kovo 2 d., 2009 m. birželio 22 d. nutarimai).

4.7. Konstatavęs, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 13 straipsnio nuostata „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“, 20 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“, 23 straipsnio nuostata „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, 84 straipsnio nuostata „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalielių“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, Konstitucinis Teismas šioje konstitucinės justicijos byloje netirs, ar Dekreto 1 straipsnis nurodyta apimtimi atitiko *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsnio, 21 straipsnio 2 dalies, 22 straipsnio, 24 straipsnio 1 dalies, 80 straipsnio nuostatas, kurios neatskiriamai susijusios su to įstatymo 13, 20, 23, 84 straipsnių nuostatomis.

Priešingu atveju (jeigu Dekreto 1 straipsnio nurodyta apimtimi atitiktis Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 1 straipsniui, 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80 straipsniui būtų tiriama) būtų paneigta Konstitucijoje įtvirtinta teisės aktų hierarchijos samprata, Konstitucijos viršenybės principas, būtų iškreipta pati konstitucinės justicijos esmė.

4.8. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus šios konstitucinės justicijos bylos dalis dėl pareiškėjo – Seimo narių grupės prašymo ištirti Dekreto 1 straipsnio ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), atitiktį *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 1 straipsniui, 22 straipsniui, 24 straipsnio 1 daliai, 80 straipsniui nutrauktina.

4.9. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste kartu pažymėtina, jog vien tuo

pagrindu, kad Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 13 straipsnio nuostata „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“, 20 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“, 23 straipsnio nuostata „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, 84 straipsnio nuostata „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalielių“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, negali būti kvestionuojamas sprendimų skirti valstybinius apdovanojimus, priimtų taikant šį įstatymą, teisėtumas.

4.10. Kaip minėta, pagal Konstituciją įstatymų leidėjas, reguliuodamas santykius, susijusius su valstybės apdovanojimų skyrimo tvarka, *inter alia* įtvirtindamas atitinkamų subjektų (*inter alia* ministrų) įgaliojimus pateikti (pristatyti) asmenis apdovanoti valstybiniais apdovanojimais arba nustatydamas valstybės apdovanojimų skyrimo klausimų svarstymo tam tikrose institucijose tvarką, negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris paneigtų iš Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto kylantį Respublikos Prezidento įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus.

5. Kaip minėta, pareiškėjas – Seimo narių grupė prašo ištirti Dekreto 1 straipsnio nurodyta apimtimi atitiktį *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) *inter alia* 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui.

Nurodyto įstatymo 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) buvo *inter alia* nustatyta:

„Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų vyresniškumo eilė:

- 1) Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine,
- 2) Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas,
- 3) Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinas,
- 4) Vyčio Kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinas,
- 5) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinas,
- 6) Vytauto Didžiojo 2-ojo laipsnio ordinas,
- 7) Vyčio Kryžiaus 3-ojo laipsnio ordinas,
- 8) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinas,
- 9) Vyčio Kryžiaus 4-ojo laipsnio ordinas,
- 10) Vytauto Didžiojo 3-ojo laipsnio ordinas,

- 11) Vyčio Kryžiaus 5-ojo laipsnio ordinas,
- 12) Vyčio Kryžius 1-ojo laipsnio,
- 13) Vyčio Kryžius 2-ojo laipsnio,
- 14) Vyčio Kryžius 3-ojo laipsnio,
- 15) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas,
- 16) Vytauto Didžiojo 4-ojo laipsnio ordinas,
- 17) Vytauto Didžiojo 5-ojo laipsnio ordinas,
- 18) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas,
- 19) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinas,
- 20) Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius,
- 21) Vytauto Didžiojo ordino 1-ojo laipsnio medalis,
- 22) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medalis,
- 23) Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis,
- 24) Šaulių žvaigždė,
- 25) Lietuvos nepriklausomybės medalis,
- 26) Vytauto Didžiojo ordino 2-ojo laipsnio medalis,
- 27) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 2-ojo laipsnio medalis,
- 28) Vytauto Didžiojo ordino 3-ojo laipsnio medalis,
- 29) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 3-ojo laipsnio medalis,
- 30) Šaulių žvaigždės medalis.
- 31) Sausio 13-osios atminimo medalis.
- 32) Dariaus ir Girėno medalis.“

Nurodyto įstatymo 81 straipsnyje buvo nustatyta:

„Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių laipsnių. Jo garbės ženklai:

1-ojo laipsnio ordinas –

1) sidabrinis, juodai oksiduotas įstrižinis plačiais galais kryžius, kurio viduryje yra mažesnis baltos emalės kryžius su trim auksiniais spinduliais kiekviename kryžiaus gale. Sidabrinio kryžiaus skersmuo per vidurį – 40 mm. Kryžiaus viduryje uždėtas raudonos emalės, auksuotais kraštais keturkampis skydas, kurio viduryje – sidabriniai Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino stulpai.

Kryžiaus galų protarpuose nuo centro eina po tris auksuotus apskritimu surištus spindulius, kurie sudaro vertikalų 50 mm skersmens kryžių.

Kita kryžiaus pusė tokia pat, tiktai skyde vietoj Gedimino stulpų įrašyta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo data „1918 II 16“;

- 2) kaspinas geltonas muarinis, su keturiomis tamsiai rusvomis vertikaliomis juostelėmis;
- 3) sidabrinė gaubta devynių kampų žvaigždė, kurios viduryje – ordino ženklas, tik jo

skersmuo per vidurį – 28 mm. Žvaigždės skersmuo – 85 mm;

2-ojo laipsnio ordinas –

- 1) toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;
- 2) tokia pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, žvaigždė;

3-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

4-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius, tik jo skersmuo per vidurį – 42,5 mm. Kryžius nešiojamas ant ordino kaspino su rozete;

5-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip 4-ojo laipsnio ordino, kryžius, nešiojamas ant tokio pat kaspino be rozetės.“

5.1. Nurodytose minėto įstatymo 4 straipsnio (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsnio nuostatose buvo nustatyti valstybiniai apdovanojimai, *inter alia* penkių laipsnių Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas, jo garbės ženklo (kryžiaus) aprašas.

Pažymėtina, kad nurodytose minėto įstatymo nuostatose nėra reguliuojami santykiai, susiję su valstybinių apdovanojimų skyrimo tvarka.

5.2. Minėta, kad pagal Konstituciją Seimas gali steigti valstybinius apdovanojimus išleisdamas įstatymą, t. y. juo nustatydamas *inter alia* valstybės apdovanojimų sistemą, rūšis, apdovanojimų ženklų aprašus, skyrimo pagrindus.

Taigi nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste nėra pagrindo abejoti, ar minėto įstatymo 4 straipsnis (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsnis atitinka Konstituciją.

6. Pareiškėjo abejonė dėl Dekreto 1 straipsnio nurodyta apimtimi atitikties *inter alia* Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsniui grindžiama, kaip minėta, tuo, kad šiuose įstatymo straipsniuose nustatant, jog Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių (1-ojo, 2-ojo, 3-iojo, 4-ojo ir 5-ojo) laipsnių, šiems laipsniams nesuteikti jokie pavadinimai; ginčijamu Respublikos Prezidento dekretu Vladimiras Jakuninas buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, t. y. ordino pavadinimas ir jo laipsnis nurodyti ne tokie, kokie buvo nustatyti tuo metu galiojusiame Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme, bet tokie, kokie nustatyti naujame, tuo metu Seimo dar nepriimtame, Valstybės apdovanojimų įstatyme.

7. Sprendžiant, ar Dekreto 1 straipsnis nurodyta apimtimi neprieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui, svarbu išsiaiškinti ir tai, kokie valstybiniai apdovanojimai buvo įstatymu nustatyti ginčijamo (tam tikra apimtimi) Dekreto, kurio 1 straipsniu *inter alia* Vladimiras Jakuninas apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, išleidimo metu.

7.1. Minėta, kad ginčijamo (tam tikra apimtimi) Dekreto išleidimo dieną galiojo Ordinų,

medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija), kuriame buvo *inter alia* nustatyta, jog „Lietuvos valstybės ordinais: <...> Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas“ (2 straipsnis); „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių laipsnių“ (81 straipsnis).

Minėta ir tai, kad nurodyto įstatymo 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) buvo *inter alia* nustatyta:

„Ordinų <...> vyresniškumo eilė: <...>

5) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinas, <...>,

8) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinas, <...>,

15) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas, <...>,

18) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas,

19) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinas, <...>“.

Taigi nurodyto įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) buvo nustatyti tokie Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino penkių laipsnių ordinais: „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinas“, „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinas“, „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas“, „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas“, „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinas“.

7.2. Nurodytose įstatymo nuostatose nustatytus Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinus palyginus su ginčijamame (atitinkama apimtimi) Dekreto 1 straipsnyje nurodytu ordinu, kuriuo apdovanojamas Vladimiras Jakuninas („Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius“), matyti, kad Vladimirui Jakuninui skirtas ordinas nebuvo nustatytas Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija).

8. Minėta, kad Respublikos Prezidento 2001 m. gruodžio 19 d. išleistu dekretu Nr. 1609 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui“ Seimui pateiktame svarstyti Valstybės apdovanojimų įstatymo projekte buvo numatytas *inter alia* Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius.

Minėta ir tai, kad Seimas 2002 m. birželio 18 d. priėmė Valstybės apdovanojimų įstatymą, kuriame įtvirtintas *inter alia* Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius.

8.1. Taigi ginčijamame (tam tikra apimtimi) Dekreto 1 straipsnyje nurodytas ordinas, kuriuo apdovanojamas Vladimiras Jakuninas („Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius“), šio Dekreto išleidimo metu buvo numatytas Valstybės apdovanojimų įstatymo projekte.

8.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta:

– Valstybės apdovanojimų įstatymo nuostatos galėjo būti pradėtos taikyti tik nuo 2003 m. sausio 24 d., kai Respublikos Prezidento 2003 m. sausio 16 d. dekretas Nr. 2026 „Dėl Lietuvos valstybės apdovanojimų bei jų pakaitų projektų, brėžinių ir etalonų, Valstybės apdovanojimų nešiojimo taisyklių, Lietuvos valstybės apdovanojimų tarybos nuostatų, Lietuvos valstybės ordinų kanclerio nuostatų tvirtinimo“ buvo oficialiai paskelbtas „Valstybės žiniuose“;

– įsigaliojus Valstybės apdovanojimų įstatymui, neteko galios Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) (Valstybės apdovanojimų įstatymo 44 straipsnis);

– Valstybės apdovanojimų įstatyme įtvirtinti valstybiniai apdovanojimai, *inter alia* Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius, pagal jų naujus brėžinius ir etalonus galėjo būti pradėti skirti tik nuo 2003 m. sausio 24 d.

9. Vadinasi, Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 1 straipsnis ta apimtimi, kuria *inter alia* Vladimiras Jakuninas apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, neatitiko to dekreto išleidimo metu galiojusio Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija), *inter alia* 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsnyje įtvirtinto teisinio reguliavimo, kuriuo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius nebuvo numatytas.

10. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui.

V

Dėl Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnio ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), atitikties Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniam teisinės

valstybės principui.

1. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje tiriama, ar Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), neprieštarauja *inter alia* Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Minėta ir tai, kad pareiškėjo prašymas ištirti Dekreto 1 straipsnio nurodyta apimtimi atitiktą *inter alia* Konstitucijos 5 straipsniui, 67 straipsnio 18 punktui, 77 straipsnio 2 daliai, 84 straipsnio 22 punktui grindžiamas abejone, ar Respublikos Prezidentas, apdovanodamas Vladimirą Jakuniną Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi nesilaikydamas Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme nustatytos apdovanojimo tvarkos ir apdovanojimų pavadinimų, neviršijo savo konstitucinio įgaliojimo skirti valstybinius apdovanojimus, neprisiėmė Seimo galios steigti valstybinius apdovanojimus, laikėsi valdžių padalijimo principo, vykdė Konstitucijoje nustatytą pareigą daryti visa, kas jam pavesta įstatymų. Pasak pareiškėjo, Respublikos Prezidentas neturi absoliučios diskrecijos spręsti valstybinių apdovanojimų skyrimo klausimus. Pareiškėjas pažymi, kad Konstitucija ir įstatymai nepaveda Respublikos Prezidentui spręsti, kurias įstatymo nuostatas taikyti, o kurių netaikyti, net kilus abejonei dėl jų konstitucingumo.

3. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta:

- Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Respublikos Prezidentas atstovauja Lietuvos valstybei ir daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų. Vadinas, Respublikos Prezidentas negali pažeisti Konstitucijos ir įstatymų;

- konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja ir teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais;

- Respublikos Prezidentas, įgyvendindamas Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkte įtvirtintą įgaliojimą skirti valstybinius apdovanojimus ir dėl to išleisdamas dekretą, yra saistomas iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo *inter alia* skirti tik tokius valstybinius apdovanojimus, kurie yra nustatyti įstatyme.

4. Minėta, kad Dekreto 1 straipsnis ta apimtimi, kuria *inter alia* Vladimiras Jakuninas apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, neatitiko to

dekreto išleidimo metu galiojusiame Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatyme (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija), *inter alia* 4 straipsnyje (1993 m. liepos 1 d. redakcija) ir 81 straipsnyje, įtvirtinto teisinio reguliavimo, kuriuo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius nebuvo numatytas.

5. Šiame Konstitucinio Teismo nutarime konstatuota, kad Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui.

6. Konstatavus, kad Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštaravo Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui, konstatuotina ir tai, kad Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštarauja Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, konstituciniam teisinės valstybės principui.

7. Konstatavęs, kad Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštarauja Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, konstituciniam teisinės valstybės principui, Konstitucinis Teismas netirs, ar ginčijamas

(atitinkama apimtimi) Respublikos Prezidento dekreto 1 straipsnis neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, 67 straipsnio 18 punktui, 82 straipsnio 1 daliai, 84 straipsnio 22 punktui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53, 54, 55, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

1. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) (Žin., 1991, Nr. 29-787) 13 straipsnio nuostata „Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) (Žin., 1991, Nr. 29-787) 20 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybės ordinais <...> apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

3. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) (Žin., 1991, Nr. 29-787) 23 straipsnio nuostata „Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

4. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) (Žin., 1991, Nr. 29-787) 84 straipsnio nuostata „Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalierių“ ta apimtimi, kuria buvo nustatyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko įgaliojimai valstybės apdovanojimų srityje, prieštaravo

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 22 punkto nuostatai, kad Respublikos Prezidentas skiria valstybinius apdovanojimus, 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

5. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ (Žin., 2002, Nr. 71-2976) 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštaravo Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo (1991 m. rugsėjo 12 d. redakcija) 4 straipsniui (1993 m. liepos 1 d. redakcija), 81 straipsniui.

6. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Prezidento 2002 m. birželio 14 d. dekreto Nr. 1806 „Dėl Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečių apdovanojimo Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga“ (Žin., 2002, Nr. 71-2976) 1 straipsnis ta apimtimi, kuria Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovanotas Vladimiras Jakuninas – fondo „Rusijos nacionalinės šlovės centras“ globos tarybos pirmininkas, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjas (Rusijos Federacija), prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalies nuostatai, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Nutarimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Pranas Kuconis

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Ramutė Ruškytė

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis